

PRIORYTETY PREZYDENCJI BELGIJSKIEJ

(1 lipca – 31 grudnia 2001 r.)

Wprowadzenie

1. Zagadnienia związane z polityką wewnętrzną:
 - wprowadzenie euro,
 - wskaźniki dotyczące jakości pracy,
 - unowocześnienie systemu zabezpieczeń społecznych oraz trwałość systemów emerytalnych,
 - zewnętrzne aspekty tzw. pakietu podatkowego,
 - konieczność wypracowania wspólnych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej i azylowej,
 - stały europejski zespół funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości: Eurojust,
 - trwały rozwój i troska o lepszą jakość życia,
 - Europejski Urząd ds. Żywności,
 - patent wspólnotowy.
2. Zdecydowane działania na rzecz rozszerzenia Unii Europejskiej.
3. Zewnętrzny wymiar Unii Europejskiej.
Bezpieczeństwo i obronność – Rosja – Afryka Środkowa – Bałkany – Bliski Wschód.
4. Przyszłość Unii Europejskiej.
5. Podsumowanie.

Belgia obejmie Prezydencję Unii Europejskiej na czas od 1 lipca do 31 grudnia 2001 r. Prezydencja ta przypada na okres decydujący dla europejskiej integracji. Przed kilkoma miesiącami Unia Europejska przyjęła nowy traktat umożliwiający jej rozszerzenie. Unia przygotowuje się do wprowadzenia do obiegu euro. Ponadto pracuje nad zdefiniowaniem europejskiego modelu socjalnego i zamierza dysponować, do 2010 r., najbardziej dynamiczną gospodarką świata, oferując wysoki poziom ochrony socjalnej, przy jednoczesnym wysokim wzroście gospodarczym oraz niskim poziomie bezrobocia i inflacji. Unia postawiła sobie za cel stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; przestrzeni, w której główne miejsce zajmują ochrona środowiska i trwały rozwój. Co więcej, Unia rozwija dziś instrumenty, które pozwolą jej w przyszłości działać w świecie w sposób skuteczny i jednomyślny.

W czasie swej Prezydencji Belgia spodziewa się osiągnąć postęp we wszystkich dziedzinach leżących w kompetencjach Unii Europejskiej. Funkcjonowanie UE musi się stać bardziej przejrzyste, skuteczne i spójne oraz zyskać większą demokratyczną legitymizację. Prezydencja belgijska przedstawi zatem, już na początku, ambitny i szczegółowy program zadań strategicznych, dotyczący każdej dziedziny polityki; będzie on prezentowany na każdym posiedzeniu Rady Unii Europejskiej.

W tym kontekście rząd belgijski wyróżnił sześć najważniejszych zagadnień na czas swojej Prezydencji. Oto one:

- pogłębienie debaty nad przyszłością Europy;
- poprawa jakości pracy, promowanie równych szans oraz walka z ubóstwem i wyobcowaniem społecznym;
- promowanie trwałego wzrostu gospodarczego oraz wspólnej polityki gospodarczej;
- stworzenie europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- promowanie trwałego rozwoju i poprawy jakości życia;
- rozszerzenie i wzmocnienie wymiaru zewnętrznego Unii Europejskiej.

Prezydencja belgijska zamierza również ustalić listę strategicznych celów politycznych na drugie półrocze 2001 r. W zakresie każdego z nich Prezydencja belgijska pragnie, w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską i wszystkimi państwami członkowskimi, osiągnąć wymierne rezultaty.

1. Polityka wewnętrzna: Unia Europejska musi znaleźć odpowiedzi na obecne i przyszłe wyzwania

Wprowadzenie euro

Euro przybierze realny wymiar 1 stycznia 2002 r. Nigdy dotychczas Unia Europejska nie wkroczyła tak dalece w życie swych obywateli. Po raz pierwszy w historii UE obywatel na co dzień zetknie się z konkretnym, namacalnym efektem integracji europejskiej. Wprowadzenie euro wzmocni zaufanie obywatela do Unii Europejskiej i do wspólnej waluty.

Uwieńczony powodzeniem wprowadzenie do obiegu monet i banknotów euro jest jednym z zasadniczych celów Prezydencji belgijskiej. Comiesięczny monitoring przez Komisję Europejską i tzw. Euro-grupę umożliwi pełną kontrolę środków podjętych w tej dziedzinie przez każde z państw członkowskich. Będzie można zwłaszcza ocenić, czy te środki są porównywalne.

Ponadto zostanie uruchomiona wielka kampania informacyjna, euro bowiem nie jest jeszcze dostatecznie znane. Takie kampanie są niezbędne, aby wprowadzenie euro przebiegało łagodnie i bezkonfliktowo dla całej społeczności unijnej. W ramach tej kampanii trzeba będzie czuwać zwłaszcza nad rozwianiem wszelkiego rodzaju obaw, zarówno wśród obywateli, w tym przede wszystkim obywateli ze szczególnie „wrażliwych” grup społecznych, jak i biznesu.

Wskaźniki w dziedzinie jakości pracy

W czasie Prezydencji belgijskiej szczególne miejsce zajmą kwestie społeczne. Specjalną uwagę zwracać będzie rozwój europejskiego modelu społecznego. W tym zakresie zostanie położony nacisk na jakość pracy, równość szans, większe zaangażowanie pracowników w przemiany gospodarcze, unowocześnienie ochrony socjalnej, walkę z marginalizacją społeczną i ubóstwem, a także na trwałość systemów emerytalnych.

Cel, jakim jest pełne zatrudnienie, a także wysiłki w zakresie jakości pracy powinny iść w parze. Podczas obrad szczytu Unii Europejskiej w marcu 2001 r. Prezydencja belgijska otrzymała

zadanie udoskonalenia i ustalenia wskaźników zatrudnienia, zarówno w odniesieniu do kwestii ilościowych, jak i jakościowych. Na poziomie ilościowym Prezydencja dołoży starań na rzecz udoskonalenia statystyk zatrudnienia, między innymi w zakresie wskaźnika aktywności zawodowej, natomiast na poziomie jakościowym zostaną w czasie poddane ocenie narodowe programy działania, tak jak to się odbywa co roku w drugim półroczu. Główne miejsce w tej ocenie zajmie jakość pracy. Pierwszym krokiem na drodze ku europejskiej strategii w tym zakresie będzie opracowanie, na podstawie narodowych planów działania i prac prowadzonych przez Komisję, serii wskaźników w dziedzinie jakości pracy.

Unowocześnienie systemu zabezpieczeń społecznych oraz trwałość systemów emerytalnych

Unia Europejska musi odgrywać istotną rolę w dziedzinie zabezpieczeń społecznych. Wszystkie państwa członkowskie stoją przed tymi samymi wyzwaniem: starzenia się społeczeństwa, stale rosnących kosztów opieki zdrowotnej, konieczności dostosowania ochrony socjalnej do nowej rzeczywistości, na którą składają się nowe struktury rodzinne oraz nowe formy zatrudnienia. Prezydencja belgijska jest zdecydowana rozpocząć dyskusję nad trwałością systemów emerytalnych. W latach 2000-2040 dwukrotnie wzrośnie stosunek liczby osób pobierających emerytury i renty do pozostałej części populacji europejskiej. Planuje się doprowadzić do końca 2001 r. do porozumienia w sprawie podjęcia pewnych wspólnych działań, które zapewnią emerytom i rencistom trwałą ochronę socjalną, a zarazem nie podważą stabilności finansów publicznych.

Zewnętrzne aspekty tzw. pakietu podatkowego

Wprowadzenie do obiegu banknotów i monet euro jest zasadniczym krokiem na drodze do praktycznego ustanowienia jednolitego rynku. Tworzenie unijnego rynku wewnętrznego nie zostało jeszcze całkowicie ukończone, między innymi w sferze integracji rynków finansowych. Z tego powodu Prezydencja belgijska Unii Europejskiej zamierza się zająć, we współpracy z Komisją Europejską, wprowadzeniem w życie decyzji podjętych pod koniec 2000 r. w ramach tzw. pakietu podatkowego (podatek od oszczędności, podatek od korporacji, opodatkowanie odsetek oraz tantiem). Nadal będą prowadzone negocjacje z państwami trzecimi, zwłaszcza ze Szwajcarią, w celu osiągnięcia w 2002 r. ostatecznego porozumienia w sprawie projektu dyrektywy dotyczącej opodatkowania oszczędności.

Nacisk na wypracowanie wspólnych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej i azylowej

Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w październiku 1999 r. przyjęto ambitny i szczegółowy program działań prowadzących do stworzenia wspólnego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Chodzi tu o otwarty i dający się kontrolować obszar, oparty na europejskich zasadach otwartości, wolności i gościnności, solidarności, niedyskryminacji, poszanowania praw człowieka i godności ludzkiej oraz wartości społeczeństwa wielokulturowego.

Podczas obrad szczytu Unii Europejskiej w Brukseli-Laeken w grudniu 2001 r. Prezydencja belgijska przedstawi bilans osiągniętych rezultatów.

Wspólnej polityce migracyjnej i azylowej zostanie przyznany priorytet. W kwestii azylu ważne będą harmonizacja procedur jego przyznawania oraz przyjmowanie uchodźców. Uchodźcy mają bowiem prawo do ochrony ze strony Unii Europejskiej. Ta podstawowa kwestia nie podlega dyskusji, zwłaszcza w 50. rocznicę podpisania Konwencji Genewskiej. Należy jednak wypracować bardziej zrównoważony podział obciążeń i precyzyjnie określić,

na którym z państw członkowskich spoczywa odpowiedzialność za rozpatrzenie konkretnego wniosku o azyl.

W sprawie imigracji zostaną podjęte pierwsze kroki na rzecz opracowania kompleksowej polityki obejmującej różnorodne aspekty tego problemu: prewencję i rozwój partnerstwa z krajami pochodzenia, zarządzanie strumieniem migracji, integrację oraz zatrudnienie.

Prezydencja zintensyfikuje walkę z nielegalną imigracją, zwłaszcza w sferze przemytu i handlu żywym towarem. Państwa kandydujące do członkostwa w UE muszą zostać zaangażowane w umacnianie procedur kontroli zewnętrznych granic obszaru Schengen. W przyszłości, za pomocą Unii Europejskiej, zostaną one bowiem włączone w system kontrolny. W ramach walki z handlem żywym towarem będą stale organizowane na przyszłych granicach zewnętrznych Unii szeroko zakrojone akcje prewencyjne (*high impact*).

Stały europejski zespół funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości: Eurojust

Prezydencja belgijska jest zdecydowana doprowadzić do osiągnięcia w drugim półroczu 2001 r. ostatecznego porozumienia politycznego w sprawie powołania Eurojust, z siedzibą w Brukseli. Będzie to stały zespół funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, wyposażonych w uprawnienia śledcze. Zadaniem Eurojustu będzie zacieśnienie współpracy państw członkowskich w sprawach kryminalnych oraz walka z międzynarodową przestępczością. Eurojust powinien się więc stać odpowiednikiem Europolu w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości.

Trwały rozwój i troska o lepszą jakość życia

Wyzwanie, jakim jest trwały rozwój, polega – z jednej strony – na umożliwieniu obywatelom życia w zdrowym środowisku, z drugiej zaś na wprzęgnięciu postępu gospodarczego w służbę człowieka, poprzez stałą poprawę poziomu i jakości życia. Zakłada to reorientację niektórych nietrwałych modeli produkcji i konsumpcji. Ta reorientacja jest jedną z głównych trosk Prezydencji belgijskiej. Wdrażanie europejskiej strategii trwałego rozwoju – które zostanie zatwierdzone przez Radę Europejską w Göteborgu w czerwcu 2001 r. – zajmie tu główne miejsce. Nowa strategia zmierza do uwzględnienia w polityce Unii Europejskiej we wszystkich dziedzinach trzech aspektów składających się na trwały rozwój, którym są: wzrost gospodarczy, spójność społeczna i ochrona środowiska.

Prezydencja belgijska nada pierwszy impuls wdrożeniu tej strategii, przede wszystkim poprzez ustalenie dokładnych celów i konkretnych wskaźników. Ponadto Prezydencja zwróci szczególną uwagę na włączenie do polityki transportowej Unii Europejskiej zagadnień związanych ze środowiskiem i z trwałym rozwojem. Prezydencja będzie, na przykład, pracowała nad uzgodnieniem drugiego pakietu środków dotyczących bezpieczeństwa morskiego. Wreszcie, Prezydencja pragnie opracować, w drugim półroczu 2001 r., wspólne stanowisko wobec nowej regulacji w dziedzinie zarządzania odpadami i przeciwdziałania ich powstawaniu oraz promocji produktów przyjaznych dla środowiska, a także wspólne stanowisko w sprawie uregulowania oznaczania i etykietowania organizmów modyfikowanych genetycznie.

Prezydencja belgijska zamierza także ponownie wprowadzić na forum europejskie zagadnienia podatków energetycznego i ekologicznego.

Europejski Urząd ds. Żywności

Ostatnie kryzysy dotyczące rolnictwa i żywności jasno wykazały, że w dziedzinie ochrony konsumentów absolutnym priorytetem musi być bezpieczeństwo żywności. Prezydencja belgijska jest zdecydowana doprowadzić przed końcem roku do powołania stałego urzędu ds. żywności. Powinna to być raczej niezależna agencja, mająca osobowość prawną niż organ o wyłącznie kontrolnych uprawnieniach, jak to proponuje Komisja Europejska. Powołaniu tego urzędu powinno towarzyszyć wzmocnienie kontroli nad całym łańcuchem żywnościowym, zwłaszcza dzięki powszechnemu zastosowaniu na poziomie europejskim programu Consum (*Contaminant Surveillance System* – Systemu Nadzoru Skażeń), belgijskiego programu nadzorującego łańcuch rolno-spożywczy, a także dzięki wprowadzeniu zamkniętego katalogu dodatków do pasz, co powinno wpływać na rozwój zdrowego rolnictwa.

Patent wspólnotowy

Badania i rozwój są motorem zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Unia Europejska przeznacza na badania i rozwój wciąż jeszcze mniejsze środki niż USA i Japonia. Należy zmienić tę sytuację, między innymi przez stworzenie europejskiej przestrzeni badań i innowacji. Prezydencja belgijska będzie brała w tym aktywny udział, chcąc doprowadzić do zawarcia w drugim półroczu 2001 r. politycznego porozumienia w sprawie patentu europejskiego, a także w celu wypracowania wspólnego stanowiska w odniesieniu do VI Ramowego Programu Badań i Rozwoju.

2. Zdecydowane działania na rzecz rozszerzenia [Unii Europejskiej]: ku odnowie europejskiej tożsamości

Z historycznego punktu widzenia urzeczywistnianie rozszerzenia dotyka samej istoty Unii Europejskiej. W grę wchodzi bowiem podzielenie się wspólnymi wartościami, takimi jak: demokracja, poszanowanie praw człowieka, ochrona socjalna najsłabszych, ochrona praw mniejszości, gospodarka rynkowa i pokojowa koegzystencja oparta na poszanowaniu prawa. Rozszerzenie pozwoli na odnowienie geograficznej, politycznej i kulturalnej jedności Europy, jest zatem jednym z najważniejszych celów Prezydencji belgijskiej.

We współpracy z Komisją Europejską Prezydencja będzie kontynuować negocjacje akcesyjne, zgodnie ze schematem i kalendarzem zatwierdzonym przez Radę Europejską w Nicei w grudniu 2000 r. Priorytet zostanie nadany ustalaniu wspólnych stanowisk Unii Europejskiej, a także szeroko zakrojonym debatom podczas posiedzeń Rady Europejskiej w Gandawie i Brukseli-Laeken. Każde z państw kandydujących będzie oceniane według swoich zasług i na podstawie całościowego wdrażania *acquis communautaire*.

3. Wymiar zewnętrzny Unii Europejskiej: ku stabilizacji kontynentu europejskiego i wzmocnieniu głosu Europy w świecie

Prezydencja belgijska będzie kontynuowała wysiłki poprzednich Prezydencji, zmierzające do zwiększenia skuteczności i spójności działań zewnętrznych Unii Europejskiej i państw członkowskich. Zakłada to większą rolę sekretarza generalnego/wysokiego przedstawiciela, a także wzmocnienie współpracy między nim a Komisją Europejską.

Poszanowanie praw człowieka jest jedną z fundamentalnych zasad, na których będzie się opierać belgijska polityka zagraniczna. Prezydencja belgijska jest zdecydowana przyznać

tej zasadzie decydujące miejsce w kształtowaniu założeń wspólnej polityki zagranicznej i obronnej UE.

Prezydencja belgijska planuje także prace nad wdrażaniem porozumienia z Cotonou, poprzez współpracę z krajami pozostającymi w konflikcie i współdziałaniu z ludnością cywilną.

Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony

Jak to ostatnio wykazał Eurobarometr, opinia publiczna opowiada się za kontynuacją prac nad europejską tożsamością obronną. Będzie to jednym z głównych zadań Prezydencji belgijskiej. Rada Europejska, zebrana w Brukseli-Laeken w grudniu 2001 r., powinna ogłosić, że Unia Europejska jest zdolna do działań w zakresie zarządzania kryzysami. Oznacza to, że przed końcem prac Prezydencji stosowne struktury muszą mieć charakter stały, a procedury powinny zostać zatwierdzone. Prezydencja belgijska podejmie wszelkie działania niezbędne do realizacji tego celu. Sprawne wprowadzanie w życie Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony zakłada równowagę między stopniowym wzrostem zdolności do działania, rozwojem instrumentów a politycznym wsparciem europejskiej polityki zagranicznej.

W tym celu podczas Prezydencji belgijskiej zostanie zorganizowana druga konferencja poświęcona ocenie zdolności do działania, co będzie niezbędne do zrealizowania w 2003 r. zapisów zawartych w dokumencie określającym główne cele (*Headline Goals*). Ponadto będą kontynuowane negocjacje zmierzające do podpisania stałego porozumienia w sprawie współpracy między Unią Europejską a NATO.

Unia Europejska nie może się jednak ograniczyć do odpowiedzi na pytanie, co należy zrobić, gdy sytuacje kryzysowe powstałe na jej granicach przeradzają się w ostry konflikt. Unia powinna się również zastanowić nad działaniami prewencyjnymi, mającymi na celu niedopuszczenie do eskalacji konfliktu. Prezydencja belgijska zajmie się więc problematyką zapobiegania konfliktom i cywilnymi aspektami zarządzania kryzysami. Udział policji, szkolenie personelu, egzekwowanie przestrzegania prawa i ochrona ludności cywilnej – oto priorytety z zakresu tej dziedziny.

Rosja

Prezydencja belgijska poświęci szczególną uwagę stosunkom między Unią Europejską a Rosją. Obie strony są zainteresowane strategicznym partnerstwem i intensywną współpracą. Prezydencja przedstawi plan działania dotyczący wprowadzenia w życie wspólnej strategii Unia Europejska – Rosja.

W trakcie październikowego szczytu Unii Europejskiej i Rosji uwaga będzie zwrócona przede wszystkim na takie zagadnienia, jak: stosunki gospodarcze między obiema stronami, konsekwencje rozszerzenia Unii Europejskiej, zwłaszcza dla Obwodu Kaliningradzkiego, rozwój Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, a także kwestie związane z wymiarem sprawiedliwości i sprawami wewnętrznymi. W ramach dialogu politycznego z Rosją zostaną również poruszone sprawy dotyczące stabilizacji sytuacji na Kaukazie oraz umocnienia państwa prawa.

Afryka Środkowa

Prezydencja belgijska zamierza zwiększyć wkład Unii Europejskiej w proces budowy pokoju w Afryce Środkowej i w rejonie Wielkich Jezior. We współpracy z odpowiednimi

organizacjami międzynarodowymi Prezydencja sporządzi wykaz potrzeb w dziedzinie pomocy humanitarnej i w kwestiach związanych z odbudową kluczowych sektorów, takich jak zdrowie publiczne, nauczanie, infrastruktura i wymiar sprawiedliwości, a także spraw związanych z procesem demokratyzacji. Na podstawie takiego zestawienia Prezydencja belgijska proponuje plan działań na rzecz pokoju i rozwoju w Afryce Środkowej.

Balkany

Prezydencja belgijska poświęci temu regionowi szczególną uwagę; zamierza zwłaszcza kontynuować proces zainicjowany na szczycie w Zagrzebiu. Współpraca regionalna i rozwój gospodarczy zajmują w tym procesie główne miejsce. Prezydencja spróbuje przyspieszyć negocjacje w sprawie stabilizacji oraz podpisania traktatów stowarzyszeniowych z państwami tego regionu. Porozumienie mogłoby zostać zawarte z jednym bądź kilkoma spośród tych państw w drugim półroczu 2001 r.

Prezydencja belgijska, wraz z wysokim przedstawicielem UE do spraw Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Komisją Europejską, doloży starań na rzecz udziału Unii Europejskiej w wysiłkach podejmowanych przez wspólnotę międzynarodową w sprawie zachowania pokoju i bezpieczeństwa na Bałkanach.

Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie

Prezydencja belgijska będzie nadal prowadzić, w ścisłej współpracy z wysokim przedstawicielem, działania podjęte przez „Piętnastkę” i zachęcać strony do rozwiązywania kwestii spornych na drodze dialogu i negocjacji, tak by można wznowić proces pokojowy. Prezydencja belgijska pozostanie w ścisłym kontakcie ze Stanami Zjednoczonymi i innymi stronami zaangażowanymi w tym regionie.

Prezydencja belgijska doloży starań, by utrzymać dynamikę partnerstwa śródziemnomorskiego.

4. Przyszłość Unii Europejskiej: ku ambitnej deklaracji z Brukseli-Laeken

Traktat Nicejski ostatecznie otworzył drogę największej w historii Unii Europejskiej operacji rozszerzenia. Zwykle mówimy o rozszerzeniu, podczas gdy w praktyce chodzi o prawdziwą przemianę. Unia licząca 25, 27 czy nawet więcej państw członkowskich będzie miała oblicze zupełnie różne od znanego nam dziś. Jest więc absolutnie konieczne zastanowienie się już teraz nad tym, między innymi, jak będzie wyglądać Unia po rozszerzeniu, jakie kompetencje powinna mieć, jak zapewnić jej finansowanie, jakimi instytucjami powinna dysponować, jakie procedury będą stosowane przy podejmowaniu decyzji itd.

Rada Europejska przyjęła w grudniu 2000 r. w Nicei „Deklarację o przyszłości Europy”, która zachęca do prowadzenia szerokiej i pogłębionej debaty nad przyszłością Unii Europejskiej. W debacie tej powinny wziąć udział nie tylko państwa członkowskie, ale również państwa kandydujące, parlamenty narodowe, Parlament Europejski i szeroko rozumiana opinia publiczna.

W Nicei powierzono Prezydencji belgijskiej zadanie sporządzenia, do końca 2001 r., listy zagadnień na potrzeby tej debaty, które zawarte zostaną w Deklaracji z Brukseli-Laeken i będą punktem wyjścia do przygotowań do kolejnej Konferencji Międzyrządowej w 2004 r. Przygotowując tę deklarację, Prezydencja odwoła się do następujących źródeł:

- szerokiej debaty, która odbywa się we wszystkich państwach członkowskich; debata ta powinna oczywiście toczyć się również po 2001 r., Prezydencja belgijska będzie się jednak starać, aby z bieżącej debaty wydobyć pewne tymczasowe wyniki, w celu pogrupowania ich i wyciągnięcia z nich wniosków, które mogą się okazać użyteczne dla Deklaracji z Brukseli-Laeken;
- wkładu Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej;
- wkładu parlamentów narodowych;
- wkładu regionów;
- ważnych prac badawczych i licznych propozycji formułowanych przez instytuty badawcze, grupy robocze i ekspertów;
- ścisłych kontaktów, które Prezydencja będzie utrzymywać z każdym z państw członkowskich.

Ministrowie spraw zagranicznych wymienią poglądy w tych kwestiach w czasie swego nieformalnego spotkania we wrześniu. Przywódcy państw i rządów będą mieli taką okazję w czasie nieformalnego posiedzenia Rady Europejskiej, w październiku, a także podczas formalnego posiedzenia Rady Europejskiej w grudniu. Państwa kandydujące zostaną zaproszone do tej debaty na specjalnym spotkaniu z ministrami spraw zagranicznych [państw członkowskich] Unii Europejskiej.

Autorzy deklaracji z Brukseli-Laeken muszą się wypowiedzieć na temat porządku debaty o przyszłości Europy, metody, która zostanie użyta, a także kalendarza.

Co do terminarza, celem Prezydencji nie jest sformułowanie ostatecznych odpowiedzi. To zostanie dokonane na końcu procedury. Niezależnie od wymienionych zagadnień, zamiarem Prezydencji jest pobudzenie debaty nad wszystkimi kwestiami, które dotyczą przyszłości Europy. W przyjętej w Nicei „Deklaracji o przyszłości Europy” wymieniono, między innymi, cztery tematy, które powinny zostać poruszone w trakcie debaty. Prezydencja belgijska zamierza jednak rozszerzyć tę dyskusję, tak aby przybrała ona charakter ogólnego projektu dla Europy. Ma on przynieść odpowiedź na podstawowe pytanie: jak powinno się kształtować życie polityczne w rozszerzonej Unii Europejskiej. Ustalenia podjęte w Brukseli-Laeken mają doprowadzić do powstania ram pozwalających na poruszenie wszystkich zagadnień związanych z przyszłością Unii Europejskiej. Powinno to być możliwe, przy założeniu, że za kwestiami czysto instytucjonalnymi będą się kryć znacznie szersze problemy.

Cele Unii Europejskiej są więc w znacznym stopniu określone przez podział kompetencji. (*Kompetenzordnung*). Część opinii publicznej jest dziś przeświadczona, że Unia Europejska zanadto wkracza w życie obywateli i nadużywa niekiedy podstaw prawnych zawartych w traktatach, umniejszając uprawnienia państw członkowskich. Ponowne wsłuchanie się w głos obywateli stanowi gwarancję kontynuacji procesu integracji.

Celem nowego podziału kompetencji mogłoby więc być wyraźniejsze zdefiniowanie kompetencji Unii Europejskiej i kompetencji państw członkowskich. Jednak ten nowy podział kompetencji nie może spowodować paraliżu dynamiki integracji, wręcz przeciwnie. Ostatnie badania ukazały pragnienie, wyrażane przez opinię publiczną, aby Unia Europejska zadbała o stworzenie własnej tożsamości obronnej, opracowanie skutecznej wspólnej polityki zagranicznej, wspólnej polityki imigracyjnej i azylowej oraz w dziedzinie trwałego rozwoju.

Są także inne elementy debaty determinujące przyszłość Europy: finansowanie Unii Europejskiej, procedury podejmowania decyzji, architektura instytucji i równowaga między nimi, rola państw członkowskich, struktura traktatów i zmodernizowana metoda wspólnotowa. Ponadto należy poruszyć kwestię znaczenia dialogu z partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim.

Prezydencja belgijska nie ma w żadnym razie zamiaru próbować udzielać odpowiedzi na każdy z tych problemów. Żywi natomiast nadzieję, że na posiedzeniu Rady Europejskiej w Brukseli-Laeken będzie można doprowadzić do przyjęcia deklaracji zawierającej stosowne pytania, co tym samym otworzy drogę ku szerokiej i pogłębionej debacie w następnych latach.

5. Podsumowanie

Cele Prezydencji belgijskiej są ambitne, co wynika z ustalonych przez nią priorytetów politycznych. Prezydencja podlega jednak w dużym stopniu uwarunkowaniom wynikającym z aktualnej sytuacji i z kontynuacji dotychczasowych dokonań.

Wydarzenia, do jakich doszło w czasie poprzednich Prezydencji, pokazały, że program Prezydencji może pozostawać pod silnym wpływem czynników zewnętrznych. Z pewnością będzie to dotyczyć inicjatyw, które Prezydencja zamierza podjąć na Bałkanach, na Bliskim Wschodzie i w Afryce Środkowej.

Jest jednak jeszcze kilka innych dziedzin, w które Prezydencja gotowa jest się zaangażować. Są to między innymi:

- zmiany klimatyczne i tzw. proces z Kyoto: zmiany klimatyczne są zagrożeniem dla przyszłości i rozwoju gospodarczego całej planety. Ograniczenie emisji wymaga skutecznych działań międzynarodowych. Stanowisko nowego rządu amerykańskiego wprowadziło w tej dziedzinie poważne zamieszanie. Mimo to Prezydencja belgijska będzie podejmować próby ponownego wznowienia procesu z Kyoto, z ewentualnymi dostosowaniami do nowej sytuacji, jeśli będzie taka potrzeba;
- nowa tura negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu: w najbliższych tygodniach i miesiącach okaże się, czy nowa tura negocjacji jest w ogóle możliwa. Prezydencja belgijska całkowicie zaangażuje się na jej rzecz. Unia Europejska i USA są głównymi protagonistami, zdolnymi do „zapewnienia” masy krytycznej niezbędnej do ewentualnego otwarcia nowej tury negocjacji. W tym kontekście najważniejsze jest przygotowanie ogólnego i wyważonego programu, w którym należy uwzględnić interesy krajów rozwijających się oraz wymiar społeczny i dotyczący ochrony środowiska.

Żadne państwo nie sprawuje przewodnictwa w Unii Europejskiej w próżni. Musi brać pod uwagę aktualne wydarzenia i wpisywać się w ramy ewolucyjnego procesu. Prezydencja belgijska pragnie w pełni uwzględniać ciągłość procesów europejskich. Będzie zatem kontynuować inicjatywy i działania poprzednich Prezydencji, a tam gdzie to będzie konieczne lub wskazane, przygotowywać inicjatywy dla przyszłych Prezydencji. Aby w ciągu zaledwie sześciu miesięcy dopomóc w znalezieniu odpowiedzi na wyzwania stojące przed Unią Europejską, Prezydencja belgijska zamierza dokonywać zrównoważonego postępu w różnych obszarach działalności Unii Europejskiej. Z tego względu szczególną uwagę zamierza poświęcić szesnastu wyżej opisanym punktom i dziedzinom.

Podjęcie działań w tych punktach i dziedzinach będzie wymagało przyjęcia ważnych decyzji. Zakłada też współpracę państw członkowskich, państw kandydujących, instytucji europejskich, partnerów społecznych i podmiotów regionalnych. Decyzje te będą wymagały wiele odwagi i pewnej wizji politycznej. Jeśli jednak Unii Europejskiej uda się osiągnąć postęp we wszystkich wymienionych dziedzinach, zostanie uczyniony nowy krok na drodze zrównoważonego procesu zjednoczeniowego. To jest właśnie ambicją Belgii, przewodniczącej obecnie w Unii Europejskiej.